

22132045

MODERN GREEK A: LANGUAGE AND LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A : LANGUE ET LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A: LENGUA Y LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two texts for comparative analysis.
- Section B consists of two texts for comparative analysis.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative textual analysis.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux textes pour l'analyse comparative.
- La section B comporte deux textes pour l'analyse comparative.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Rédigez une analyse comparative de textes.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la sección A hay dos textos para el análisis comparativo.
- En la sección B hay dos textos para el análisis comparativo.
- Elija la sección A o la sección B. Escriba un análisis comparativo de los textos.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Να επιλέξετε ένα από τα δύο μέρη.

ΜΕΡΟΣ Α

1. Να αναλύσετε, να συγκρίνετε και να αντιπαραβάλετε τα δύο κείμενα. Στην ανάλυσή σας πρέπει να σχολιάσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα, τη σημασία του γενικού πλαισίου, το πιθανό αναγνωστικό κοινό, τον σκοπό, τη μορφή και τα εκφραστικά μέσα.

1^ο Κείμενο

Το μοναδικό νησί της Σαντορίνης

Η Σαντορίνη είναι ένα μεγάλο και ψηλό αμφιθέατρο, που στο προσκήνιό του παίζεται από καιρό σε καιρό η πιο μεγαλειώδης τραγωδία που μπορεί κανείς να φανταστεί: οι μυστηριώδεις δυνάμεις των εγκάτων της γης, σπάζοντας τις αλυσίδες τους μ' άγριους μκηθμούς και τρομερούς υποχθόνιους κρότους, τινάζουν από τα βάθη της θάλασσας πανύψηλους πίδακες φλογών, καπνούς που σκεπάζουν τον ουρανό, τεράστιες πέτρες – νησιά, κάποτε, ολόκληρα. Όταν η τραγωδία τελειώσει, το δέος που προκάλεσε παραμένει. Είναι σα διάχυτο στον αέρα – και αποτελεί την ατμόσφαιρα της Σαντορίνης.

Όταν βρεθείτε μπροστά της, νιώθετε πως είσθε μπρος σε κάτι το απόκοσμο και το εξαιρετικό. Η σιγαλιά που την περιβάλλει δεν είναι, όπως σ' όλα τ' άλλα νησιά του Αρχιπελάγους, σιγαλιά ειρήνης. Είναι η βαρεία και δραματική βουβαμάρα κάποιας μεγάλης αναμονής, ένα μούγκωμα όμοιο με της φύσης τις στιγμές που μαυρίζουν οι ουρανοί και προετοιμάζεται το ξέσπασμα κάποιας άγριας μπόρας. Τα νερά της θάλασσας έχουν ένα σκοτεινό μπλάβο χρώμα και μοιάζουν απύθμενα. Άπατα νερά, τα λένε οι κάτοικοι. Απ' τα νερά αυτά υψώνονται προς το γαλάζιο ουρανό, σε σχήμα ημικυκλικό, ψηλές παρυφές από απότομους και δραματικούς βράχους, γυμνούς και άγριους, που μοιάζουν με τείχη τιτάνων. Κι αλήθεια, όλη η Σαντορίνη δεν είναι παρά ένα τείχος: το μάκρος της είναι τριάντα πέντε χιλιόμετρα και το βάθος της τέσσερα μόνο.

Οι βράχοι αυτοί δε μοιάζουν σε τίποτε με άλλους βράχους. Καμωμένοι από τη λάβα, τις σκουριές και τη στάχτη μιας έκρηξης ηφαιστείου που έγινε πριν από 3400 χρόνια, έχουν το χρώμα της πυρκαγιάς και της καταστροφής. Είναι κατάμαυροι, τόπους – τόπους κοκκινωποί, και το χρώμα τους είναι όλο από στάχτες.

Μικρές πολιτείες, εκθαμβωτικά λευκές, ακουμπισμένες ακροβατικά εδώ κ' εκεί στα χείλη ακριβώς των θεόρατων αυτών κάθετων βράχων, γεμίζουν την ψυχή του ανθρώπου ίλιγγο. Απρόσιτες και ανέραρες, είναι σαν οπτασίες πολιτειών ... που προβάλλουν φαντασμαγορικές στα μάκρη και τα ύψη των οριζόντων. Κανείς δρόμος δε φαίνεται να πηγαίνει σ' αυτές, κ' έχει κανείς την εντύπωση πως, αν φύσαγε ένας δυνατός κι άξαφνος άνεμος, θα τις ξερίζωνε ολόκληρες και θα τις κατακυλούσε στην άβυσσο των απύθμενων νερών.

Έτσι αποξενωμένες από τον κόσμο, και σχεδόν αβέβαιες ανάμεσα ουρανού και θάλασσας, οι λευκές αυτές πολιτείες της Σαντορίνης έχουν μια ομορφιά υπερκόσμια και κάτι, μαζί, το ανησυχαστικό. Συλλογιέται κανείς πως δε στέκονται μόνο στο χείλος μιας αβύσσου, αλλά και πάνω σε κοιμισμένα ηφαίστεια που μπορούν, ξυπνώντας μια μέρα, να τις τραντάξουν και να τις σωριάσουν κάτω σα χάρτινους πύργους.

Απόσπασμα από *Ταξίδια Ελλάδα* του Κώστα Ουράνη (1955)

2° Κείμενο

Σαντορίνη

“Πέτρα πικρή, δοκιμασμένη, αγέρωχη ...” Οδυσσέας Ελύτης, Ωδή στη Σαντορίνη

«Τι είναι αυτό που κάνει την αγάπη να κρατάει για πάντα;» έλεγε ο Τομ Ρόμπινς στον Τρυποκάρυδο. Όσοι αγάπησαν τη Σαντορίνη, την αγάπησαν για πάντα. Οι ντόπιοι λένε ότι έχει μια καρδιά που χτυπά δυνατά και δονεί τα βουνά, το έδαφος, τη θάλασσα. Κι η καρδιά των ανθρώπων ή συντονίζεται με τη δική της – και μένουν – ή δε τη συναντά ποτέ – και φεύγουν τρέχοντας! Στέκομαι αντίκρυ στην
5 ασημί μεγαλοσύνη και αναρωτιέμαι τι είναι τελικά αυτό που με φέρνει πάντα πίσω στη Σαντορίνη ... Οι ώρες κυλούν ήρεμα, το νησί την άνοιξη δείχνει τον άλλον του εαυτού, τον πραγματικό ίσως ... άλλα χρώματα, άλλη ενέργεια.

Η καλντέρα πρασινίζει, ανθισμένα φυτά, κοντράστ με την πέτρα και τη λάβα που εποχές σαν κι αυτή μαλακώνει και δένει με τον καιρό ... Μια υγρασία τυλίγει απαλά το γκρεμό, κατεβαίνει από
10 το βουνό του Προφήτη Ηλία, αγκαλιάζει τον Πύργο και σκεπάζει σιγά σιγά ολόκληρη τη Σαντορίνη, χαρίζοντας μια ξεκούραση, ηρεμία και ανακούφιση στο βλέμμα, σε αντίθεση με την ένταση του καλοκαιριού. Σαν να 'χει κατεβάσει κάποιος τον γενικό το νησί βρίσκεται σ' ανάπαυση ... ανασαίνει βαθιά, μια διάχυτη ηρεμία ... η δύναμη της σιωπής! Ακούς μονάχα τον αέρα ... που τρυπώνει στα
15 στενά και καθαρίζει απομεινάρια καλοκαιρινής καλοπέρασης, προετοιμάζοντας το έδαφος για τους νέους εξερευνητές – καταπατητές!

Η θάλασσα άγρια, γίνεται ένα με τον ορίζοντα στο βάθος, ένα μείγμα από μπλε-θαλασσί-γκρι. Μυρίζει χώμα. Σιωπή. Στη Σαντορίνη κλείνεις τα μάτια και νιώθεις την ήρεμη δύναμη που υποβόσκει κάτω από τα σκούρα νερά, σαν κάτι να σου ψιθυρίζει η Αγία Ειρήνη των δακρύων: Η Σαντορίνη είναι ένα επικίνδυνο νησί, το οποίο οφείλει τη γοητεία του σε μια απειλή που πλανιέται
20 στον αέρα. Αυτοί που τη νιώθουν επιστρέφουν. Τους έλκει σαν μαγνήτης η καταστροφική της μοίρα που δεν την εγκατέλειψε ποτέ, αλλά και η πίστη ότι εδώ η ζωή είναι πάντα πιο δυνατή από το θάνατο.

Τα πάντα για τη Σαντορίνη, Σαντορίνη info.gr (2012)

ΜΕΡΟΣ Β

2. *Να αναλύσετε, να συγκρίνετε και να αντιπαραβάλετε τα δύο κείμενα. Στην ανάλυσή σας πρέπει να σχολιάσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα δύο κείμενα, τη σημασία του γενικού πλαισίου, το πιθανό αναγνωστικό κοινό, τον σκοπό, τη μορφή και τα εκφραστικά μέσα.*

3^ο Κείμενο

Η ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ

Δύο χρόνια στους δρόμους της Αθήνας

Μία ημέρα απεργίας κάθε μήνα. Ένα συλλαλητήριο κάθε 10 ημέρες. Φλόγες, χημικά και χάος κάθε 40 ημέρες. Από την ήρεμη δεκαετία του 2000 στο επεισοδιακό σήμερα. Οι Έλληνες σηκώθηκαν από τον καναπέ και γέμισαν τους δρόμους.

- 5 Ο δρόμος έχει τη δική του ιστορία. Σε κάθε εποχή. Στην Ελλάδα των μνημονίων, της πρωτόγνωρης ύφεσης, της φτώχειας και της ανασφάλειας, οι δρόμοι διηγούνται μια ιστορία πικρή. Την περιπέτεια ενός λαού που καλείται να πληρώσει ένα δυσβάστακτο τίμημα για στρεβλώσεις και ανομίες δεκαετιών, αλλά και για μια πρωτόγνωρη κρίση που ο ίδιος δεν δημιούργησε.

- 10 Μια ημέρα απεργίας κάθε μήνα. Ένα συλλαλητήριο κάθε 10 ημέρες. Φλόγες, χημικά και χάος κάθε 40 ημέρες. Αλλά και διαδηλώσεις με πρωτόγνωρο όγκο, που θυμίζουν ημέρες μεταπολίτευσης. Η Αθήνα, ως καθρέφτης της Ελλάδας, στενάζει τα τελευταία δύο χρόνια. Καταγράφει το σοκ και την αγωνία της μεσαίας τάξης που διαμελίζεται. Βλέπει συσσωρευμένη οργή να σέρνεται στην άσφαλτο. Καίγεται και λεηλατείται από ανεγκέφαλους και πλιατσικολόγους. Αυτή είναι, όμως, και ο παλμογράφος των πρωτόγνωρων μεταρρυθμίσεων που καλείται να εφαρμόσει η χώρα.

- 15 Μετά την εν πολλοίς ήρεμη δεκαετία 2000–2009, κατά τη διάρκεια της οποίας πραγματοποιούνταν 3–4 απεργίες τον χρόνο και κυρίως για λόγους όπως η Πρωτομαγιά, ο προϋπολογισμός ή η Εθνική Συλλογική Σύμβαση ... Εργασίας, όλα άλλαξαν. Στη δημόσια ζωή μπήκαν νέοι όροι. Εφεδρεία, ενιαίο μισθολόγιο, επιχειρησιακές συμβάσεις, περικοπές μισθών και συντάξεων. Έτσι μπήκαν και στον δρόμο νέοι όροι: καταλήψεις, αυθόρμητες διαδηλώσεις μέσω Διαδικτύου, περικυκλώσεις, νέες μορφές κλεφτοπολέμου.

Απόσπασμα από την εφημερίδα ΕΘΝΟΣ.gr (2012)

4^ο Κείμενο

ΔΡΟΜΟΙ

- Δρόμοι – στιλπνά σκούρα χταπόδια τούτης της χώρας μου,
 που πάνω σας δίχως μορφή και δίχως βάρος
 πορεύεται το μέλλον. Κούρσες, πούλμαν, δεξαμενόπλοια,
 κάποιο ποδήλατο και κανένα σπυργίτι
- 5 που κυλά τις αόρατες ρόδες του πάνω στην άσφαλτο.
 Από κάτω υπόγειοι δρόμοι. Από πάνω
 αέρινες σήραγγες παίζοντας τζαζ.
 Δρόμοι πλάι σε αστραφτερές βιτρίνες, πλάι
 σ' αγάλματα ή ανάμεσα από μαγαζιά κι
- 10 εργοστάσια. Δρόμε έξω απ' το πανεπιστήμιο.
 Έξω απ' το κτίριο της Βουλής. Δρόμε εθνικέ.
 Δρόμοι της συνοικίας. Δρόμοι μαστιγωμένοι
 από πίσσα και αίμα. Φτιαγμένοι με φωνές
 και χαλίκια. Κάτω απ' το βάρος
- 15 οδοστρωτήρων και χιλιάδων διαδηλώσεων.
 Δρόμε, σάβανο του Γρηγόρη, του Σωτήρη, του Τάσσου.
 Δρόμοι – παιάνες. Δρόμοι γιορτής.
 Δρόμοι – αγωνία. Δρόμοι – φονιάδες.
 Ποια κατάρα πάνω σας έχει πέσει;
- 20 Περιμένουμε ο καθένας στη στάση του.
 Περιμένουμε όλοι μαζί στο τσίγκινο υπόστεγο.

Ποίηση 2, από *Τα ποιήματα του Λευτέρη Πούλιου*, Κέδρος (1973)